

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árus üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 ft., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos ár-elengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen

hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft

Előfizetési felhívás

„Békés“

július—september, vagy decemberi idejére.

Az évnegyed lejártá közeledtével felkérjük megynék t. közönségét, különösen pedig azon előfizetőket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, lapunk további pártolására.

Megynék kis körében mozogva nem változtatunk azon irányon, melyet magunk elé tűzünk, folyton szaporodó előfizetőink és munkatársainknak tevékenysége pedig biztosíték arra, hogy ez irányon változtatni nem is kénytelenítettünk.

Az előfizetések megújítására, mint legcélszerűbb módot, a posta-utalványozást kérjük használni.

Előfizetési díj július—sept. 1 ft.
július—decz. 2 ft.

A szerkesztőség.

A választás után.

A tenger hullámai lecsillapodtak, a szenvedélyek harca véget ért, egy gyöngé moraj, egy egy lázas hang jelzi csak a mult küzdelmet, mint utóhangja azok tusáinak. — Adós egyik párt sem maradt a másikkal, beszélt és tett mindenik eleget, a dolog természetes reáde szerint azonban sikert csak egy arathatott.

Adjuk át ez eseményeket a multnak, és gondoljunk a jövőre!

Feledjünk; — mert minél előbb feledünk, annál könnyebben foghatunk a jövő munkájához.

Pedig a jövőnek sok, igen sok munkája van; megoldatlanul fekszik a halmozott elöttünk; megoldása reánk vár.

De e megoldásnál a hideg számító észnek kell előtérbe jönni, ott hol ez feltolja magát, háttérbe kell nyomulni a szenvedélyek lázának, elnémulni a keserű hangnak, mely a vesztes és elnémulni a netáni elbizakodottságnak, mely a győztes fél ajkain lebeg; csak így foghatunk a munkához, mely reánk vár, mely megoldását siettetni, és melynek jó vagy hibás megoldásától függ sorsunk, — jövőnk.

Már is késett községi rendezésünk első sorban a legnagyobb figyelmet igényli, az eddigi bizonytalan helyzet mulasztásokat szült, melyeket csak fokozott jóakarattal, tevékenységgel, párosítva a kellő értelemmel lesz képes rendezni; — rendezett tanácsunk ügye az igaz, hogy most még kérdés, de oly kérdés, mely a közel jövőben remélhetőleg biztos megoldást fog nyerni; addig is annak, ki községi ügyeink élén fog állani kötelessége a mulasztások helyrehozása, hogy a térről a rög annyira, amennyire lehetséges eltávolítva legyen; azon az egyengettebb talajon, melyre a rendezett tanács ohajtók hogy lépjen, lesz még munka elég, s ki tudja nem fog e annak ki erre lép, homlokán, a verejték gyöngyözni.

Higgadság, értelem, körültekintés

egy biztos alap után, az országos ügyeknek szegre akasztása saját szűkebb körünkben, megtermik a várt gyümölcsöt, melynek nedve üdítően fog hatni mindnyájunkra. — Ezt szem előtt tartva érhetjük el a mindnyájunk által hón óhajtott haladást, felvirágzást.

Feledés legyen a jelszó a mult eseményeire, megkettőztetett szorgalom a jövőre; — a sors által arra utalva, hogy együtt éljünk, miért ápolnók a viszály magvát, melyből csak hitvány bogáncs sarjadhat? — Célunk egy, ne nézzük azt, hogy ki által érhetjük el e célt, egy legyen csak elöttünk: annak elérése.

Béke velünk!!

Kérdések.

My. a „Békés“ 10-ik számában arról akarván beszélni, hogy „Miért nem olvas a magyar gazda,“ a helyett hogy a nem olvasás valódi okai közül csak egyetlenegy is felhozott volna neki esik a gymnasialis tanrendszernek, mint szerinte a nem olvasás egyedüli okának. Cikkének a gymnasialis tanrendszerre vonatkozó része a következő kérdéseket támasztotta bennem:

My. azt mondja — saját kifejezéseinek a sorát követem, — hogy „rosszul voltunk nevelve.“ E szerint My. törődik a neveléssel; tehát okvetlenül érdeklí őt a nevelés-tudomány; tehát fel kell róla tennem, hogy a nevelés-tudomány gazdag irodalmából néhány művet ismer. Nem lenne szives My. megmondani: melyik nevelés-tudomány tanítja azt, hogy a gymnasium az őt megelőzőt nevelést a gyermekből csak úgy könnyedén kiséperheti? — vagy melyik azt, hogy a gymnasium a gyermeket saját képére teremtheti? vagy melyikben nem olvasta azt, hogy a családi nevelés kitörölhetlen nyomokat hagy maga után? Ha pedig My. is csak ugy születésénél fogva értené a nevelést, mint ahogy a mai napság divat; ugy kérném, hogy holmi díbdab nevelés-tudomány helyett legalább Apulcius ez évben megjelent rövidke röpiratának 30-ik és következő lapjait tekintené meg.

My. azt mondja, hogy „tanintézetek agyon gyötörték a kelletlen latin és az érthetetlen görög nyelvvel, melyek velünk a tudományt megutaltatták.“ Minél nagyobb a méregadag, annál veszedelmesebb. Minél több órát veszteget valamely gymnasium a classicus nyelvekre, annál jobban megutaltatja a tudományt. Gondolom ebben van logica. Igen ám! de nálunk az egész gymnasiumban csak 44 óra fordítatik hetenként a latinra, míg Ausztriában 52, Poroszországban 86, a hires angol etoni iskola pedig csaknem egészen nyelvészeti. S valjon mióta agyon gyötörték, mióta a tudomány-utalóbbak akár a németek, akár az angolok, sem mint mi vagyunk? Miveltebbek vagyunk-e mi? Ére-nyomába a mi irodalmunk még aránylag is az övékének? Van-e egyetlenegy tudomány-ág, ideértve még a tisztán magyar tudományt, a hazai történelmet is, amelyben rájuk nem szorulunk? Valjon csupa véletlenség-e az,

hogy a nemzetek szellemi értéke a classicus nyelvekre fordított órák számával egyenes arányban van? Valjon nem jut-e itt eszibe olyan embernek, aki a nevelésügyet nemcsak szájában hordozza, hanem valamennyire fejében is, azon hatalmas alaki képződés, mely általában minden nyelvvel, legkivált pedig a bevezetett holt nyelvekkel együtt jár? És ha a latinnyelv a nálunknál sokkal műveltebb népeknek nem „kelletlen“, nekünk pedig My. szerint az, valjon hol rejlik annak oka? Valjon az ily My.-féle apai nézetek gyakori feltalálása a családban nem teljesen elégségesek-e arra, hogy a gyermek lelkét a classicusok előtt bezárja? Azután, ha a görög nyelvet értjük, micsoda ésszel tehetjük jelzőül az „érthetetlen“ egy olyan nyelv mellé, mely az ó-világ minden tudományának, még az My. előtt értékes megnyitástannak is bőségesen megteelő, közege volt? Ha pedig nem értjük, micsoda lélek kell hozzá a nem értett felett itélni? Hát a mi saját nyelvünk érthető-e az előtt, a ki nem érti?

My. azt mondja, hogy tanintézetek „elhanyagolták belénk oltani a gyakorlati szakismereteket.“ Vagy tudja My., hogy a gymnasium feladata az általános kiképzés, illetőleg előkészítés az akademiára, vagy nem tudja. Ha tudja, micsoda logicával követel tőle „gyakorlati szakismeret“? Ha nem tudja, micsoda képpel szólhat hozzá a gymnasialis tanrendszerhez? Csépel-e My. galuskát a buzából? Nyilván nem, s nyilván azért nem, mert azt az egymásután törvénye nem engedi meg. Mirevalók volnának a gymnasium feletti tanintézetek ha már a gymnasium kész embereket adna? S adhatnának-e a gymnasium feletti tanintézetek szakembereket, ha ezeket a szaktudomány befogadására a gymnasium elő nem készítené? Avagy elég csupán olvasni tudnunk, hogy például a polytechnikum analysisét megértjük? Avagy a népiszkola dolgát ki és mikor végezze? Lehet, hogy a jövő országgyűlésen a középiskolák ügyére is rákerül a sor; nagyon szép lenne, ha My. a honatyák tanácsalanságán még addig bővebben kifejtené a gymnasialis tantervvel segítene. Hát az a „gyakorlati“ mit akar mondani. Phrasis! Vagy minden gyakorlati bármely tanintézetben is, amennyiben a gyakorlat tere egyedül az életpálya. A ki My. phrasisa szerint „gyakorlati szakismeret“ akar szerezni, annak iparos inassá kell lennie, hol azután csakugyan gyakorlatilag tanul, szakot ismer, de — ismeret és tudomány nélkül szükölködik. Avagy talán nem ugy „hanyagolják el tanintézetek a gyakorlati szakismereteket,“ hogy éppen cséplőgépet nem csináltatnak, hanem, ugy hogy a realiakkal az ugynevezett exact tudományokkal nem törődnek? A gymnasium a számtanból elmegy az analysis eleméig, a mértanból elvégzi a háromszöget, a természet-tudományokat pedig még matematikai alapon is tárgyalja. Kell-e több? Sőt kell-e ennyi is a magyar gazdának? Ha mindemellett a magyar gazda nemcsak azt nem tudja a realiakból, amit a gymnasium tanít, sőt jószerével még azt sem, hogy a gym-

nasium általában mit tanít, már annak azután nem a gymnasium az oka.

My. azt mondja, hogy tanintézetek illetőleg a classicus nyelvek miatt „lett a kávéház és regény az iskolában meggyötört léleknek bosszu-tápláléka“; ebből meg lett az „elfásultság, kimerültség, blasztság“; ennek meg természetes követője a „tanulás ösztönének hiánya.“ Ha a gymnasiumból kikerült ifjakat csakugyan a classicusokkal kiállott küzdelmek kergetnék a kávéházba, világos, hogy ifjainknak 1844. előtt, a midőn még gymnasiumaink majdnem kizárólag a classicusokkal foglalkoztak, sokkal kávéházasabbaknak kellett volna lenniök, semmint most, amidőn a classicusok a heti órák egynegyed részére szorítottak; honnan van tehát, hogy a kávéházi élet épen azóta kap jobban-jobban lábra, amióta a lelkek „gyötörtetése“ csökkent?

(Folytatása köv.)

Gyula június 27.

A bagoly, mint tudjuk éjjel igen jól éri magát, s nagyon szeretné, ha folytonosan éj lenne, az éj az ő világa, ő az éjben uralkodik. — Ha aztán kezd nappalodni, behuzodik odújába s tompa huhogással fogadja gyűlöletében a napsugárt, mely birodalmát romba dönté, — s e gyűlölet nagyon természetes, hiszen a megbuktató mindenkor s mindenütt gyűlölött volt és lesz. — Ilyen bagoly huhogás-szerű hang az, melyen (?) úr a községi forma védelmében felszólal. — Az emberek közül is sokan szeretik a sötétséget, szeretnek a zavarosban halászni.

Egy bizonyos állat szégyelte a természet-től nyert külsőt, kapja magát oroszlánbörbe bujlik, hanem épen ismertető test részei látszottak ki a takaró alól, az alakoskodást mindenki felismerte.

Őn uram tudja, hogy a községi forma nálunk már nem tartozik a népszerű eszmék közé, — tudja, hogy városunk polgársága haladni kíván, s igényeit nem elégítheti ki a községi forma, mit tesz tehát? felveszi a rendezett tanács köpenyét, hanem épen ugy járt mint ama bizonyos állat.

Azt mondja, hogy nézeteink bizonyos tekintetben egyek, s barátja a rendezett tanács eszméjének. Ez a köpeny, hanem egy kis-sé egyetlen volti a szabója. A nézetegységet tagadom, ha én határozottan a rendezett tanács mellett kardoskodom, ugy nézetegységre a községi forma védőjével nem jöhetnek s hogy őn a községi formát védelmezi azt a rendezett tanács bő köpenyegé sem takarhatja el, beismeré azt őn a multkor, midőn azt mondá, hogy a „lökörömre a higgadt megfontolás bélyege van sütoe“ tehát a lököröm mégis meg van.

Azt mondja, hogy Csaba éppen a községi forma mellett emeli díszes épületeit, közei utait, világítja utcáit, tartja fenn polgári iskoláját s lett városunk versenytársává.

Csaba haladásának sarkpontja, első rendben népének higgadtabb felfogásán, — mint ezt városunkkal szemben 13 év előtt, a vasutügyben megmutatá, továbbá éppen ebből eredőleg szerencsésebb közlekedési összeköttetésén és értelmisége áldozat s szolgálatkészségén fordul meg.

Szarvast illetőleg csak annyit mondok, hogy Szarvasnak van Tatay-ja, — s boldogulni is fog, mig lesz.

Őn érvelni akart a községi forma mellett,

de ez érvek hamisak s csak azt érte el velük, hogy a rendezett tanács köpenyge alól nagyon kirívó alakban mutató meg a községi forma idomtalan alakját.

Csaban úgy állhat minden, a mint ön mondja, én nem is akarom kétségbe vonni, de evvel csak azt bizonyítja, hogy Csaba megél, halad, mint község is. Ami Csaban jó, még nem következik, hogy Gyulan is az lesz, és mint a tapasztalás igazolja, nem is jó. Mi azon uton, melyen Csaba halad, hátramegyünk, pusztulunk. S ha egy kissé elfogulatlanul ítéljük meg a helyzetet, Csabát nem haladása tette versenytársunkká, hanem mi süllyedünk.

És ha csakugyan megmaradnánk a községi formá mellett, melynek ön oly hiséges harczosa, de a mi által polgárságunk élő szegénységi bizonyítványát mutatná be az értünk érdeklődő világnak, — vajjon biztosíthat-e ön minket arról, hogy földmives polgártársaink ki engednék magokat szorítottani a bírói székéről, mint ez Szarvason történt: Én nem hiszem, nekünk nincsen Tatanak. — És mert a valószínűség mellett szól, — képzel-e ön ez uton haladást?

A rendezett tanács létesítésének a legnagyobb s döntő akadályát ön pénzügyaink nyomorúságában találta fel, s válaszában engem egyenesen a pénzforrások kutatására küld ki. — Állításaimat nem szoktam a levegőből kapkodni.

Pénzforrásaink vannak, mert azok nélkül még ily község sem lehetnék a milyen vagyunk, csak hogy mikor én a pénzforrásokra hivatkoztam, nem maradhatott el azon utógondolatom, hogy e pénzforrást okszerűen kell felhasználni, minden cseppjére lévén igen nagy szükségünk. S mi történik most e forrással. Ügyetlen kezek száraz talajra vagy pocsolóba öntik a forrás vizét, hol aztán elűnik, vagy a sarat neveli. — Tavaly városunk „rend és közbiztonság” czim alatt költött 11,403 frt 78 kr. Mit látunk e roppant összegből? Látunk egy padlózott utat a vasúthoz két irányban, melyért minden érkező idegen kinevetett, s látunk ugyanezen irányokban kocsik közlekedésre szánt utféleket, melyek mellé azonban elfeledének mutató táblákat alkalmazni olyanféle magyarázatokkal, hogy ezeket híjják nálunk kocsik közlekedési utaknak a vasúthoz, mert táblák nélkül az egész valóságos rébusz. A kiadások minden tételében lehetne ily gáncsolat találni. Pedig jó lélekkel merem állítani, hogy előjáróink legjobb meggyőződésük szerint cselekvének. A rendszerben, a formában van a hiba. — Ide nem kell ám Mózes vesszeje, — a csodák ideje különben is lejárván, hanem igen is kell olyan ember, ki a forrás minden cseppjének becsét felismerve, úgy használja azt, ott és akkor, a hogyan a hol: és a mikor a kívánalmak követelik.

Heverő tőkékről is tettem említést. Ilyen heverő tőke maga a város földbirtoka, a mint ön is említi ma nagy része víz alatt áll. Egy városnak sokkal inkább kezei közt vannak az eszközök, mint egyes birtokosoknak, melyekkel az elemek hatalmát megtörje. Vízmentesíteni kell a földeket s az évi jövedelem ez ága ötszöröződni fog. Városunk jövedelme a föld birtokból a múlt évben 7781 frt 60 kr volt. A fővényesi pusztára az egésznek 1/3 részére már kezdik alkalmazni a vízmentesítő eszközöket, az erre előirányzott összeg 3000 frt s e terület évenként közép számmal 5000 frtot fog jövedelmezni. — A képviselő testületi közgyűlésnek egy határozata meghagyja, előjáróinknak hogy a téglázat ügyét felkarolva lendítsen valamit ez irányban, mely a jövedelmet is tetemesen gyarapítani fogná. Nem történt semmi. Községünk mérge drága áron veszi meg a rozst téglát egyes iparüzőktől, kiknek ez vállalat, a várossal szemben igen hátrányos körülmények közt is, dusan jövedelmez.

Ott van a fogyasztási adó bérlete. A város fizetett már évenként e bérléért 20,000 frt, és igen szép jövedelmet producált. Ma fizet 13,000 frtot, a forgalom aránytalanul nagyobodott, s ma e bérléteből még sincs jövedelem. Miért? mert albrőlönök van kiadva. Ügyes kezelés mellett e bérlét maga hozna annyi jövedelmet, mely a mostani tisztizetéssel s a cselédség bére s ruházata költségeivel együtt a rendezett tanács költségesebb tisztizés s nagyobb számú karának és szolgáltatásainak igen szép fizetést biztosíthatna.

És hány félét lehetne még felhozni, és hány

félét teremtenek egy ügyes ember által alkotott körülmények.

Ön uram nem czáfolt meg, ön csak meg erősített engem hitemben, hogy csak rendezett tanács mellett boldogulhatunk.

Azt mondja a megyei gyámkodást csak névleg látja s én erre mégis nagy súlyt fektetek. Ön uram, — mint mondtam — a sötétséghez van szokva, a világosságban nem lát.

A „Bánom” pusztát a Körösök legutóbbi áradása elborította, a kár 180,000 frtra van becsülve. Nehány nappal előbb tizedrésznyi költséggel meglehetett volna az ártól menteni. A miniszter épen e néhány nappal, tehát még idejében kérdezősködött — Pestről — a víz állása felől; — sem nem válaszoltak sem nem tettek semmit. A miniszter nyugtalankodott, néhány napra sürgöny útján tudakozódott. Erre aztán felelték bizonyos haditudósításhoz hasonlóan, hogy nem nagy a baj, — és abban az órában szakadt ki a Körös-gát, s még az nap elborította a gyönyörű természet megaládot földet. A miniszter aggódva kér tudósítást Pestről, s mi a városunk központjától alig negyed órányira történt veszedelemtől mit sem tudunk.

Nekünk, mint községnek most sincs, s ha az maradunk nem is lesz rendőrségünk, hanem ez után is a megyei rendőrség fog működni, a mi ügyeinkben is. Nem theoria ez uram, nem névleg áll ez, hanem a szomorú való bizonyítja.

Nekünk rendőrségre van szükségünk, rendőrségre, melylyel mi rendelkezünk, mely vagyunk s biztonságunk felett örköndék, melyet mulasztás esetében minden perczen felelősségre vonhatunk. S ha átlátjuk ily rendőrség szükséges voltát, sürgőnk kell a rendezett tanács életbeletetését, mert rendőrségünk csak ez esetben lehet.

Aztán igaz ám az is, hogy több szem többet lát. Ha község maradunk negyvennél több képviselőnk nem lehet, míg ha rendezett tanácsú várossá alakulunk 200-an tanakodhatnak a legjobb módokat felett, melyek haladásunkat biztosítandják.

A napokban egyik közéletmérésben részvételű polgártársammal beszélgettünk a rendezés ügyéről. Hanem valóban szomorú tapasztalásra jutottam. — Az országos politikai elveket akarják képviselteni a polgármester s a tisztikar által, s eljuttatják a rendezett tanács eszméjét inkább, mint pártjuk egyik tagját a polgármesteri teendők lelkiismeretes teljesítése által népszerűségétől megfosztani vagy a tért átengedni a másik pártnak. Valóban szomorú dolog, s nagyon tévesztett politika. Hiszen polgárságunk az országos politikai elveknek szabadon adhat kifejezést a képviselő választás tényében, minek azt átvinni a községi ügybe? ezzel csak a keserűséget neveljük, pedig a nyugalomra bizony nagy szükségünk van. Különb kövessen a polgármester, mint ember bármily politikai hitvallást, — mint polgármesternek párton felül kell állania. Aztán a kötelességét úgy teljesíti, hogy általa a jók elismerését kiérdemli, bizonyára nagyon is bő elégtételt fog találni a profanum vulgus elégedetlenségével szemben.

Válaszom még önnek uram ennyiből áll: ön nagyon kicsinyes, hanem ez természetes is, hiszen ön oly ügyet védelmez, oly rozszant elavult intézmény mellett kardoskodik, melyet a haladó korszellemmel szemben egy Cicero védelme sem lenne képes fentartani.

Azt mondja, hogy rendezett tanácsal sem leszünk ám varmegye, — én meg azt mondom, hogy nem is akarunk. S hogy továbbá, ha majd a bíróság alatt megjavulnak ügyeink nem bánja, ha főispánt választunk is. A természetben s a benne mozgó közéletben nincs ugrás. Ott a helyes közép út: én polgármestert kívánok városunk élén látni. A nagyobb fizetés huzásában sem lát semmi biztosítékot ügyeink jobbra fordulóhoz. Egy ócska kabátot ha beakarunk cserélni egy újjal, melyben asztán tisztességes helyen is megjelenhetünk, bizony kell az újra még három annyit fizetni, mint mennyit az ócska ér. 1800 frtért külön emberek concurreálnak bármely állásra mint hacsak 600 frt van ígérve, az a kor meg már elmúlt, hogy tisztességért szorgáljunk. A czimre nézve megjegyzem hogy nagyon szomorú dolognak tartanám, ha polgármester mellett városi közügyünk csak anynyiban változnának, hogy első előjárónkat bíró helyett polgármesternek nevezhetnők. Különbön biztosítom (?) urat, hogy minden caf-

rangnak határozott ellensége vagyok. — Kapkod mint a vízbeülő a szalmaszál után, mert gyengeségében a csolnakot megragadni már képtelen. Arra kellett volna önnek inkább felelni, a mit a megye s törvényszék eshető elviteléről mondtam.

Azon kifejezést pedig, hogy az irodalmi illem határát túl léptem, s talán személyeskedésre is tértem volna, engedje meg visszautasítanom, avagy mutasson fel egy szót, mely ez állítását igazolhatná. Én az ön kedvenc eszméjét a községi formát támadtam meg, vagy talán annyira össze van ez eszmével növe, hogy midőn azt akartam agyonütöni az ön feje fájta bele. Ennyit válaszul.

Ismételve: szabad önálló községgé kívánám városunkat emelni, s mert ezt csak rendezett tanács forma mellett képzelem elérhetőnek, legyen városunk rendezett tanácsú város, — az alkotmány csak az első, a község szabad, önálló igazgatása pedig a második lépés a szabadság felé. Pedig a szabadságot mindnyájan imádjuk.

Időm nem engedi, hogy nézeteimet bővebben fejthetném ki, különben is elvárnám, hogy olyan emberek karolnák fel ez ügyet a sajtóban is, kiknek döntő befolyásuk van s lesz az intézkedéseknél. Részemről, — épen elfoglaltságom miatt — ez ügyhöz aligha szólhatok többet. Annnyit még utóljára megjegyzek, hogy én önt uram ismeretlenül is tiszteltem, mert a meggyőződés embere, csak hogy meggyőződése rossz, és a tévedések édes anyja a rossz meggyőződés. Igen tudnék örülni ha ön ezek után feltétlenül s őszintén mondaná, velem, hogy „Éljen a rendezett tanács.”

Kratochvill Gyula.

Nagyvárad június 21. 1872.

T. Szerkesztő ur! Az emberi jellemet alant és fent azon nemes tényekből lehet leginkább fölsírnai, melyeknek indoka a nemes, a részvevő szívben gyökerezik.

Midőn gr. Wenckheim Krisztina ö méltóságának nagyszerű alapítványairól olvastam, melyeket boldog egybekelésé ünnepélyének emlékére tett, még jobban meggyőződtem azon igazságról, hogy hazánkban a nagylelkűség példáival mindig fogunk találkozni, s hogy különösen az áldott lelkű honleányok sorából mindig fog kiválni oly Istenről megáldott teremts, ki a nyomorgók szeméiről a keserves könyveket gondozó kezeivel letörölni fogja.

Nemével a legigazabb meghatottságnak tartottam kezemben a lapot, melyben a fentirt nagyszerű tényről olvastam.

A nemes, a fenkölt lélek tehát mindenelőtt az árvákra tekintett.

A világon nem lehet magasabb cselekedet.

Ki az árvák könyeit törli le, — ki az elhagyott kis teremtményeket megmenti a jövő sívalmától anya helyett édes anyja az, kinek jótékony kezeit az Isten bizonyára bő áldásával kíséri.

Ki szíve nemessége — és nagyságáról a világnak ily lélekemelő bizonylatot mutat, nem lehet, hogy még itt e földön boldog ne legyen.

Mert a kis árvák hálakönyei és imái utat törnek az Istenhez, a világ erkölcsi föltevése soha nem ment odáig, hogy ebben csak kételkedni is mert volna. Az ártatlan szívek hálafohászaik előtt kitérnek az angyalok is.

Hogy e magasabb tett emlékére magam is kijelentsem áldó köszönetemet, eszembe jutott, hogy semmivel sem mutatnám ki hártatlan hódolatomat inkább, mint egy kolloduló „árva gyermek” énekével, melyet Szatmármegyéből kerítettem, s melyet már régóta kincsként őrzök, hogy a „nyomorultak” szívéletét jellemző s legközelebb kiadandó „Hires alakok” című művembe foglalhassam.

Nem sokat tévedek, midőn állítom, hogy az egész világirodalomban sem tudok meghatóbb verset.

Közöletesem pedig azért, hogy ha valamikor valamikép a nemeslelkű grófhögy is elolvassa, örvendőző lélekkel lássa: hány és hány ilyen zokogó keserű szívetett meg az árvák sorsának enyhítésére tett nagyszerű alapítványával.

A kis árva éneke.

Anyám, anyám, édes anyám,
Árván hagyta engem korán.

Miért hagyta árva korán?

Anyám, anyám, édes anyám!...

Anyám, anyám, béna vagyok,
Gyámoltalan árva vagyok.
Miért hagyta árva, bémán?
Anyám, anyám, kedves anyám.

Anyám, anyám, nincs kenyerem,
Nincs megszánó, jó embereim, —
Nincsen ruhám, nincsen tanyám!...
Anyám anyám, édes anyám...

Anyám, anyám, hideg szél bánt,
S nincsen, aki adjon ruhát,
Egy-egy rongyot sem tesznek rám...
Anyám, anyám, kedves anyám!...

Anyám, anyám, oh nézd testem,
Majd megtörök az inségben;
Óh, jönnél le bár énhozzám!...
Anyám, anyám, édes anyám.

Anyám, anyám, ha könyezem,
S vérzik szívem, úgy érzem,
Bánatomat megosztanám...
Anyám, anyám, kedves anyám!...

Anyám, anyám, Isten földje,
Mért nem fogad a koblebe?
Ott boldogan nyugodhatnám...
Anyám, anyám, édes anyám!...

Anyám, anyám, Isten földje,
Mért nem fogad a koblebe?
Ott boldogan nyugodhatnám...
Anyám, anyám, édes anyám!...

Anyám, anyám, Isten földje,
Mért nem fogad a koblebe?
Ott boldogan nyugodhatnám...
Anyám, anyám, édes anyám!...

Ember György

n.-várad képezdei és főlemlé tanár.

Jegyzéke a gyulai kir. törvényszéknél
1872. július 1., 2., 3. és 4-én előadandó bűnügyeknek.

Előadó Noyáll László bíró.

621—1872. Bagó István és társai nyilvános erőszakoskodás s tolvajlási ügye.

637—1872. Kardos János tolvajlási ügye.

632—1872. Pap Lajos gyilkossági kísérletbeni ügye.

703—1872. Czik János és társai bűnügye.

635—1882. Mistyuri Tamás és társai testi biztonságban bűnügye.

633—1872. Szőke Ferencz tolvajlási ügye.

627—1872. L. Nagy Imre tolvajlási ügye.

634—1872. Tulkán Mihály és társai testi sértési bűnügye.

636—1872. Retzeli Gyebnár Pál tolvajlási bűnügye.

718—1872. ifj. Dávidházy István és társai tolvajlási bűnügye.

706—1872. Cs. Kis Sándorné nyilvános erőszakosság és izgatási bűnügye.

700—1872. Dániel Antal és társai betöréses tolvajlási bűnügye.

Ujdonságok.

— Lapunk mai száma ez évnyegyedben utolsó lévén kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése s a végével lejár, előfizetéseiket minél előbb megújítani, és a lapot másoknak is kegyes pártolásukba ajánlani, hogy a jövő szám nyomatása iránt kellő időben tájékozva legyünk és a szétkülönbözésben fenakadás ne történjen.

— Képviselő választásunk e hó 24-én ejtetvén meg, azon nap a választók már korán reggel kezdtek az előre kitűzött helyekre gyülekezni; a balpárt Beliczey István ur házához, a jobbpárt pedig a városházának átellenében fekvő Czégényi-féle házhoz. — Az ajánlás megtörténte után kezdődött a szavazás, mely délig mindkét párt részéről csekély különbséggel egyenlő számban folyt; ekkor azonban a jobbpárt szavazói leszavazván, legnagyobb részben hazaoszlottak, míg a balpárt azt délután 4 óráig folytató. — Ekkor szavazó már nem jelentkezővén a választási elnök a szokásos felszólítást tevén, tíz percnyi várakozás után pedig kihirdeté az eredményt, mely szerint a bejegyzett 1905 választó közül a balpárt jelöltje Beliczey Retzőre 1196, a jobbpárt jelöltje Hajóssy Ottóra 555 szavazván, Beliczey Retző Gyula városa országgyűlési képviselőjévé kiáltott ki, — 154 nem szavazott. — Szavazás után

a választók a jük lakása elnöke Nagy datumot átadlyett az egy mely után az nép csendben egészen rendtött honvéds lasztva.

— Irány választók ált kán kétsége tanui nem le nem hihető nyi a pécsi kési jelöltség választatván e hó 26-kán előadandó. és 107 legé lovas band nemzeti zás gadására, és lottak fel. kezett az in járáságának viselő üdvö adó át a be ve a szíves pett, hol a sy Géza üd közsöné a programu dandja el. dőház étter ján megind és a kocsi vásártéren nép jelenlé ját, mely s 48-as pártt osztatlan t talos István lott a szíve dőszereget kertben” rő lyen kiki s akart; — a közzgám, sok kisere estolire me felköszönté hiányozhat nyira meg és a béké az egész a le, egy ill — e nép tán példán büszke let déglős ko a bérlők nyezetetteb más bérlő

+ Pus kornok e évében h ben. — egyetlen r eset a si részvét n virágokk szoru vo melynek „szeretet gon disz szertartás megható koporsót va, kik leány ha ben szin után a g a sors c és rokon osztozó s sirmál az hó Győ ható bu löket lá földnek juság eg egyik s pályatár tagjukat legmély vére!!

— F

a választók a főtért megkerülve képviselőjük lakása elé vonultak, hol a választás elnöke Nagy Károly ur a képviselői mandatumot átadva a gyengélkedő képviselő helyett az egybegyűltekhöz beszédet intézett, mely után az ott egybegyűlt több erényi nép csendben hazá vonult. — A választás egészen rendben folyt le, a pártok a felállított honvédség által két részre levén választva.

— **Irányi Dániel** fogadtatása a békési választók által a csabai indóháznál a hó 26-kán kétségen kívül nagyszerű volt; ha szemtanúi nem lettünk volna, mások mondása után nem hihetnők el. — Tudva van, hogy Irányi a pécsi választástól tévé függővé a békési jelöltség elfogadását, ott azonban nem választatván meg, Békésre sürgönyözött, hogy a hó 26-kán körükben leend programját előadandó. A békési választók 174 kocsin és 107 legényből álló önkényt vállalkozott lovas bandériummal — mindenik kezébe nemzeti zászló — jöttek Csabára jelöltjük fogadására, és az indóház előtti vásártéren állottak fel. — A mint a pesti vonat megérkezett az indóház udvarán Csaba városa előjáróságának élén Kemény Mihály csabai képviselő üdvözlé őt Csaba városa nevében és adó át a békésieknek. — Irányi megköszönve a szives fogadtatást a békésiek közé lépett, hol a választók nevében röviden Dapsy Géza üdvözlé, majd a békésieknek is megköszöné a meglepő fogadtatást, igérve, hogy programját az összes választók között mondandja el. — Rövid ebéd után a csabai indóház éttermében, Berger Mór urnak hintáján megindult Békésre, kísérve a bandérium és a kocsiak hosszú sora által. — Békésen a vásártéren az ott egybegyűlt ezrekre menő nép jelenlétében mondá el röviden programját, mely számos helyen megjeleneztetve, a 48-as pártnak ott egybegyűlt választói által osztatlan tetszéssel találkozott. — Onnan Asztalos István főszolgabíró urnak házához szállott a szivélyes háziasszony által magyar vendégszeretettel fogadva. — Este a „Kozma kertben“ rögtönzött néptűnő tartott, a melyen kiki saját zsebére költött, a megnyitót akart; — a szeretett jelölt Keresztessy György közigyám, Vincze tanár, Dapsy és több mások kíséretében mintegy 9 óra felé szerény estolire megjelenvén, ott fél 12-ig mulatott, felköszöntések — magától érthető — nem hiányozhattak. — A kert térs helyisége annyira megtelt, hogy ember ember hátán volt, és a békési nép dicséretére legyen mondva, az egész a legszebb csend- és rendben folyt le, egy illetlen hang nem sérté a jelenlevőt; — e nép józanságát és rendszeretét példának állíthatjuk fel, és Békés városa büszke lehet önmagára, népére. — A vendéglős konyhája a mily egyszerű, ép oly jó, a bérlők itala pedig kielégítheti a legelkényeztetebb gyomrot, példát vehetnek róla más bérlők is.

— **Pusztai Sándor** törvényeségi joggyakorló e hó 25-én hunyt el élté alig 24-ik évében hosszabb szenvedés után, gégevérszében. — Egy reményteljes élet, szüleinek egyetlen öröme, a gyulai ifjúságnak disze esett a sírnak martalékul. — Temetése nagy részvét mellett a hó 26-án ment végbe; — virágokkal borított koporsóján egy mirtus koszorú voná magára különösen a figyelmet, melynek díszes szalagján e szavak állottak: „szeretett barátomnak B. G.“ fedve gazdagon díszített atlasz kendővel. — A szokásos szertartás után a helyb. reform. lelkész egy megható érzéssel telt beszéde következett; a koporsót barátai közül 14-en vívők felváltva, kik mellett ugyanannyi fehérbe öltözött leány haladt. — A megyei hajduk teljes díszben szinte a koporsó mellett haladtak, mely után a gyászba borult szülők, az elhunytnak a sors csapása által oly korán sujtót arája és rokonai következtek, követe a bánatban osztozó közönség nagy száma által. — A sírnál az elhunyt egyik kebelbarátja Szabó György helybeli ref. rektor tartott megható bucsubeszédet. — Szivrendítő volt a szülőköt látni, midőn kedvesük hamvai az anyaföldnek adták át. — Az elhunytban az ifjúság egyik legjobb barátját, a társadalom egyik szelid lelkületű kedvelt egyéniséget, pályatársai pedig munkás, szeretetre méltó tagjukat vesztek el. — Legyen mindnyájunk legmélyebb részvéte ír a szülők bánatos szívére!!

— **Folyó hó 17-én** vezette oltárhoz Gyö-

ry Imre ösödi jegyző — a bájos és mivelt Cornéli Friderika kisasszonyt. Koszoru leányok voltak: Kiss Emma és Kohn Róza kisasszonyok. A szép frigyre mi is áldást kívánunk.

— **Gyomán** a képviselő választás a hó 27-én ejtetett meg; Eördögh Frigyes, ki e kerületet a mult országgyűlésen is képviselte egyhangulag választatván meg. **Oroszáján** pedig másodszeri szavazásra Karassiy István választatott el szótöbbséggel Tánics Mihály ellen, — mintán a jobbpart jelöltje Gregus Ágost az első szavazásnál legkevesebb szavazatot nyert.

A „Színpad“ utolsó számában a gyulai újdonságok közt az állítólagos Manszberger szintársulata által neven is oly formán volt megemlítve, mint ha én e nevezett társulathoz szerződve volnék, sőt a bérlet csinálásnál írott szerződésemet is felmutatták. Az igazság érdekében kénytelen vagyok kijelenteni, hogy én Csóka Sándor igazgatóhoz szerződtem október 1-ig és ez ideig semmi szándékom máshova szerződni. Így igen bámulom azon jó urak eljárását, a kik másként jövedelmi forrást nem hittek maguknak teremteni mint az énnevemet czégtáblálul meghordozni a közönség előtt. És még így is jajveszélve torokszakadtan kiabálják: nem voltunk képesek bérletet csinálni. Erre azon szerény megjegyzésem van, hogy nincs rossz város, de annál több rossz társulat van Magyarországon. Tegyük meg uraim kötelességünket a deszkán, és ne igérjünk a közönségnek fűt-fát, akkor minden esetre méltányolni fogja még a gyulai közönség is. Szóval ne legyünk nappali komédiások. Tisztelettel

Tolnai Boldizsár
színész.

Figyelmeztetés.

Azon tanító urakhoz, kik a hazai gazdasági tanintézetekben tartandó póttanfolyamokon megjelenni óhajtanak, hogy ezen póttanfolyamok az idén, s pedig: Debreczenben f. évi július 31-től augusztus 30-áig. Keszthelyen augusztus 5-től augusztus 31-éig. Kolos-Monostoron augusztus 19-től szeptember 18-áig magyar, s M.-Óvárton augusztus 4-től szeptember 1-éig német nyelven fognak megtartatni. Ezekre a kormány részéről mindegyikben 24 tanító fog államségélyel kiküldetni 40 frt ellátási díj mellett, más tanítók pedig vagy maguk vagy községek s testületek költségein szintén megjelenehetnek, azonban a megjeleneésük iránt az utóbbiak mindenkor az illető tanintézetek igazgatóit értesíteni sziveskedjenek, hogy befogadhatásuk iránt jó előre gondoskodni lehessen.

Kelt Szegeden, 1872. évi, június 22-én.

Vadász Manó
kir. tanfelügyelő.

— **Csabai újdonságok.** (Jun. 26.) **Békés-Csabán** a hó 24-én történt meg az országgyűlési követválasztás. Amint értesültünk 678 polgár szavazott; e számból Kemény Mihályra esett 589. Zsilinszky Mihályra 139, amint tudjuk 921-en voltak beírva; e szerint távol tartá magát a véleménynyilvánítástól 243 polgár, és így 450 szótöbbséggel Kemény Mihály ur Csaba város országgyűlési képviselőül megválasztott. — Az nap estéjén banquet-et tartottak tiszteletére a „Széchenyi liget“-ben, hol az elválasztott képviselő kezdé meg meg a toasztok sorát, mely még számos követőre talált. — A szavazás legszébb rendben ment végbe.

— **Jótekonyczélú tánczvizalom** rendeztetett jun. 22-én a „Nőnövelde“ javára a „Széchenyi ligetben“, mely dacára a szeszélyes időjárásnak igen jól sikerült, fűszerezve a jó kedv s egy gyönyörű hölgykoszoru által. Ott voltak Pestről: Mik József és Jusztina kisasszonyok. Kigyósról: Szivtek k. a. Városunkból: Áchim Pálné, Bartók Lászlóné, Uhrin Pálné urnók. Kádas Etelka, Gáál Róza, Nagy Ilona és Örszi, Endreffy Róza, Jeney Mari, Fábry Ida, Salát és Frnda kisasszonyok, s még többen, kiket névszerint nem igen ismerünk.

— **Vásár.** Csabán az országos vásár ma (vasárnap) veendi kezdetét.

— **Színház.** Csóka Sándor szintársulata által adatott szombaton jun. 22-én „Fertály mánások“ vigjáték. Holottay Irma jutalmúl. A dicséretet a jutalmazandó gondos játéka

érdemli. Csókáné, Kovácsné, Völgyi és Eöry élénk hatással játszottak. Egy megjegyzésünk is van, hogy a sugó máskor halkabban beszéljen, mert előbb hallottuk az ő szavát, mint a szereplőket. — Vasárnap jun. 23. Közki-vánatra másodszer „Gerolsteini nagy hercegnő“ került színre. Szabadosné a cimszerepben szabatos énekével, s élénk játékaival hódított, s az öltözésben oly izlést mutatott, minőt e színpadon még nem láttunk. Tolnay kitünően énekelt, s jól is savalt. Holottay Irma játéka csupa elevegség volt. A zenekar remekelt; — főérdelem tagadhatlanul Szabados karnagyé — de a zenekar sem maradhat említés nélkül, mert egyike e vidéken a legjobbaknak. — Kedden jun. 25. Kemény Mihály ur Csaba város képviselőjének tiszteletére diszelőadásul; „Nők az alkotmányban“. Kovácsné dicséretet érdemel élénk, humoros játékaért, ugyszintén Csókáné, Csóka és Völgyi. — „Csötörtökön jun. 27. „Zsidó apáca“ — Szombaton jun. 29. „Ubrik Borbála.“ — Utolsó előadás leend vasárnap jul. 7-én.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

A takarmány készítéséről.

(Vége.)

Tavaly felesleg csalamádém nem lévén, összel a kukorica csöveknak külömben esőverte pusztulni szokott csuhéját, a mit, ha sikerül is szárazon elrakni, a marha csak keletlenül eszik, földeltem le a már kész gödörbe, s ime a jószág télen, a mikorra gyengén szintén megsavanyodott, jözüen megett. Azóta olvastam, hogy a bádeni német gazdák a kukorica szárát földelik le eként, s a marha azt télen, megpuhult s savanyodott állapotban szárazastul megési, holott mi a szárat iziknek kihordjuk és feltűzöljük.

A sózásra nézve megemlítem még, hogy én is osztom azon újabbkori nézetet, melyszerint nem jó a marháknak hetenként kanál-számra önteni torkába a sót, mert ekkora adag egyszerre hasznos nem lehet, hanem a só egyenletesen elosztva kell adni, vagy a szecskát locsolva sós vízzel, vagy a mi még jobb, mert a takarmány romlását gátolja, boglyarakáskor rétegenként hintem el a darált sót.

De hát a lovakat mivel tartjuk jó erőben télen? Az árpa szalma nem elegendő; az abrakot pálinkáért a korcsmába hordják. A pelyva, miután a portól kirostálni nem győzünk, de meg így külömben legértékeseb része a szem és fűmúrva, kihullik, a lovat megkehesíti, s a lóher széna még inkább. Ezért a legtöbb zabos bükköny természetek s a tavaszi nehéz munka alatt evvel tartják jó erőben lovaikat. Ez szerintem igen drága takarmány. 1 hold zabos bükköny ugyanis jó esetben ad 2 kocsi szénát, a mi 1 lónak 2 hónapig tart. Kell tehát 1 lónak a 6 téli hónapra 3 holdnak termése. 1 holdnak fel-szántását és bevetését 3 frtra, vetőmagját 5 frtra, betakarítását a boglyába rakással együtt az aratás előtti drága időben 3 frtra, árendáját 10 frtra tevő, került három holdnak szénája, vagy is 1 lónak téli takarmányozása 63 frtra; a mi igen sok. Pedig itten külön abrak számítva sem volt.

Kisérletül ajánlom a következő olcsóbb módot, melyet magam is alkalmazni szándékozom. Vessük a zabot tisztán s hagyjuk megérni. Miután minden szemes gabona közt legbővebben terem, számíthatunk 1 holdon átlag 10 köbölnyi termést 1600 itczét. Ezt etessük fel mind abraknak, naponként 1 lónak szecska közé kevervén 15 itczét. Hogy ily erős abrakolás mellett még a buza-szalma szecskájának is a mondott mértékben zabbal keverése erősebb tápot nyujt, mint a bükkönyszéna magában, azt a takarmány értékének kiszámítása bizonyítja. Ilyen módon 1, holdnak zabtermése 1 lónak 6 hónapig tart. Szántás vetést holdanként 3 frt, vetőmagot 3 frt, betakarítást és elnyomtatást 4 frt, árendát 10 frtra téve, kerül 1 lónak 6 havi 1, holdon termett abrakja 34 frtra, mihez a buza-szalmának (a zab-szalma értékének levonása után) 7 frtnyi árát adván, kerül az-előbbinél értékeljebb ezen takarmányozás 41 frtra, vagy is az előbbi árának 2/3-dába.

Ilyen módon könnyen meglehet azt is akadályozni, hogy a zab a korcsmába ne ván-

doroljon. A szalmát ugyanis előre felszecskázván, minden hétre egy száraz kamarában a zabot és szecskát előre összekeverjük, a miből aztán legyen kocsi, a ki a zabot kiválogassa.

A mi a lovak kehesedését illeti, azt tartom, hogy ha a pelyvát vagy hereszecskát télen előre megnyirkosítjuk, hogy port ne eresz-szenek, minden ártalom nélkül lehet feltakar-mányozni.

Végül megjegyzem, hogy a mennyiben növendék szarvasmarháinkat, vagy tulságos le-romlás esetén ökreinket is szemes abrakkal javítani akarjuk, tanácsosabb a szemet liszté örölni s moslék alakban a szecskára locsolni, mint szemes állapotban feletetni. Gondos kísérlet szerint ugyanis 2—6 hónapos borjuk 100 fontnyi örletlen szemes takarmányból 42 fontot emésztetlenül bocsátanak ki ürüleikében. Az értéknek tehát közel fele elpazarolatik. A ki a tenyésztést nagyban üzi, annak a jutányos kis zuzó malom igen ajánlható.

M—y.

A békésmegyei gazd. egyletbe belépettek névsora. (folyt.)

Csaba n: Petrovszky Pál 2, Kugel Leo 2. Gyulán: Popovits Jusztin, 2, Kis Mih. 5. Kétegyháza n: Kétegyháza községe 2. Kigyóson: Göndöcs Benedek 100 frtos alapító.

Szeghalom: Witmann Ign. 2, Tatár J. 2, Blascok Gyula 5, Altdorffer Gyula 5. K-Tarcsán: Lóza Albert 2, (eddig az egyetlen!)

Gyomán: Unger Józ. 5, Zimka F. 2, Kherndl Gy. 2, Szirányi I. 2, Faludi István 2, Cserynászky Gyula, 2, Török L. 2, Brengl L. 2, Hajnal S. 2, Szelle K. 2, Veidinger Gy. 2, Grim S. 2, Arany Andr. 2, Kovács J. 2, Szilágyi Istv. 2, G. Szabó Gáb. 2, Jánosy P. 2, Biró P. 2.

Szarvason: Dancs B. 2, Salacz Fer. 2. Szt.-Andráson: Zay Ján. 2, Keresztényi Ign. 2, Krebs F. 2, Dorogi Ján. 2, Nyiri B. 2.

T-Komlóson: Beliczey Alb. 2. Endrődön: Klausz Lázár 2, Kalmár József 2, Schreiber Dávid 2, Iványi Gy. 2.

K-Ladányban: Fejér Imre 2. Vidékiek: ör. Baghy J. 5, Hutirai J. 5. Gerendás június 12. 1872.

Mokry Sámuel
egyleti titkár.

— **A földmivélés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium,** felhívja az általa az év tavaszán szétosztott kül földi vetemény magvakban részesült termelőket, hogy „azon szákokat“, melyekben a vetőmagvak csomagolva voltak, a termelés után pedig az eredményről jelentéseket, nem mint tervezve volt — a miniszteriumhoz, hanem az illető — e tekintetben már szinte értesített megyebeli gazdasági egylethez, vagy ha ilyen nem léteznék, a megyei hatóságokhoz, származtassák be, mely általa erre szinte fel fognak szállíttatni. A mi a kapott vetemény-magvaknak megfelelő minőségű és mennyiségű terményeket illeti, miután azok a jövő évre szintén termelőknél fognak kiosztatni, a szállítási költségek és egyéb nehézségek kikerülése végett azok hova juttatása iránt, szintén az illető előbb említett közegek intézkedései lesznek bevárandók és követendők.

Hetivásári tudósítás.

Gyula június 28. Kecsegtetőbb kilátásaink a termésre apaszták a gabonaművek árát, így ma jelezhetjük, hogy a mult hetéhez képest 50 krral lejjebb szállott. — Buza 9—10—11 frt a legjobb, Árpa 5—5.50, Kukorica 7—7.50, Zab 4 frt.

Nyilttér.

Mindazoknak, kik egyetlen fiunk végtisztességén megjelenésükkel a szülői bánatot és fájdalmat enyhíteni igyekeztek, ezennel legforróbb halánkat nyilvánítjuk. — Ovja őket Isten hasonló megrendítő csapástól.

Gyulán június 27.

Pusztai Ádám és neje.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

TUDÓSÍTÁS.

46) 3—3

Alólírott ajánlja ujonnan berendezett és tetemesen nagyobbitott

FESTÉKKERESKEDÉSÉT

B.-Csabán 1741. szám alatti saját házában a hol is kaphatók mindenféle finom tört **olajfestékek, száraz festékek,** gyorsan szárító **firnisz;** — továbbá különféle **lakkok, bútorok, padolatok és lószerszámok** fényesítésére; — **ecsetek** legfinomabb minőségben, és **levonó képek** a legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ajánlja magát a t. közönségnek nagybecsű pártfogásába

GOLDSTEIN IGNÁTZ
festész.

Többek által történt utánkérdezésre van szerencsém tudatni, hogy

dr. Schönbeck-féle
láz ellen biztoshatásu

CSEPPPEK

Egy üvegeése ára 3 frt. nálam valódi minőségben kaphatók, valamint posta uton is mindenkor megrendelhetők. 47) 3—3
Eleken, Aradmegye.

Hámory Lajos
gyógyszerész.

43)

A Liebig-féle Kumys-kivonat

4—12

a bécsi orvosi kartól mint hathatós gyógyszer ajánlva, és a krakkói tudományos egyesületől különös figyelemre méltatva, az orvosi karok egyhangú elismerése folytán az első helyet foglalja el minden tudósbajokban eddig használt gyógyszerek között. — Gyorsan és biztosan gyógyít: **tüdőveszt,** (kifejlődöttebb fokán is) **tüdőgümőkört,** (jelenségei: vérköhögés, aszkór-hidegletés, nehéz lélegzés), **gyomor-, bél- és légcső-hurutot, vérvesszést** hosszabb betegség és folytonos merkurial használatától eredve, **sápkört, szűkmellűséget, sorvadást, hátgerincez-askkört, méhgöresöt és ideggyengéset.**
Egy üveg ára 1 frt o. é. Ládácskák 4 üvegtől felfelé. — Az elszállítás vidékre történi

a Kumys gyógyintézet főraktára

által Bécsben (General Depot der Kumys Heilanstalt Wien Mariahilfstrasse 36, Bernben. (S. Friedli jun.)

U. i. Eddig gyógyszerekkel eredmény nélkül gyógyítottak sziveskedjenek egy próbát eme Liebig-féle kivonattal eszközölni.

A b.-csabai szűrszabó társulat

B.-Csabán főtéren Fabry János szijgyártó házában.

Ajánlja a n. é. közönségnek dúsán felszerelt raktárát mindenemű szűrszabó munkákból, a legjutányosabb áron. Megrendelések gyorsan s pontosan teljesíttetnek. 42) 4—4

Alólírott egész tisztelettel ajánlja az alábbi czikkeket a t. gazdaközönségnek, kezeskedve azok jósága- és valódiságáról, u. m.

- 24)
- Valódi magyar termőképes luczernamagot.
  - Valódi magyar termőképes baltaczimet.
  - Valódi burgundi takarmány és répamagot.
  - Valódi belga patentirozott kocscikenőcsöt.
  - Valódi olasz gép kenő faolajat.
  - Valódi Portland-Cement meszet.
  - Valódi Korneuburgi marha táp- és gyógy-port.
  - Valódi vörös-kátrányt háztetők festésére.

BIENER BERNÁT
B.-Csabán.

BIENER BERNÁT

fűszer, gyarmatárúk és festék kereskedésében
B.-Csabán, a főtéren

ajánlja raktárában az alább jegyzett czikkeket a legjobb minőségben és legjutányosabban:

Valódi angol lakkot (Copal) külső és belső munkákra, u. m. japáni, aranyozó, bőr, politur, czimerfestő, padolat és vas-lakkot Schweizer J. J. és társa gyárától Londonban. — Arjegyzék- és használati utasítással szivesen szolgálók.

Továbbá ajánlatra méltó és kapható:

- Dr. Forty** seb- és fagy-tapasz.
- Dr. Faykiss** kárpáti növény-thea, Syrup és czukorka, tüdőbaj és köhögés ellen.
- Dr. Miller** Balsam görcsök, és **moha-nedv** köhögés és mellfájás ellen.
- Dr. Koch** gyomorszesz és mell-syrup étvágy-hiány és mellfájás ellen.
- Moll A.** valódi Seidlitz-pora.
- Seehofer Pál** seb- és gyomor-balsama, kitűnő szer fogfájás ellen.

Ezenkívül ajánlhatom dúsán felszerelt raktáramban **fűszer, gyarmat** és **festék árúimat, Stearin-gyertyát, gözmalom lisztet, hüvelyes veteményeket, ásvány-vizeket** idei töltéssel stb. pontos szolgálattal és jutányos áron. 23) 9—10

3—6 **Ház eladás.** 41)

Alólírottaknak a „Komló“ vendéglőhöz címzett saját háza szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó, vagy mint vendéglő 3 évre bérbeadó.

Ertekezhetni a bennlakó tulajdonossal.

Ugyanott egy varrógép is eladó.

Szabó Sándor.
Gyulán.

Hirdetés.

Kocsis Károly az Emerik-féle 156. számú lakházat kedvező feltételek mellett eladni szándékozik, — úgy, hogy a vételár 3 évi lefizetés mellett 8%-tőli kamattal vevőnél maradhat. 50) 2—3

Haszonbérleti hirdetés.

Gyula városa közelében, vízmentes helyen ötfertály telek, egy járandóság 2 hold nádvágo rét és 13 ezer tőke szőlő, lakház és minden gazdasági épületekkel állatva f. é. Szent-Mihály naptól kezdve három évre kéz alatt haszonbérbe kiadatik. — Vállalkozók jelentsék magukat Gyulán, Hoffmann Mihály ny. tisztartó urnál, 51) 1—3

Mayer Mihálynál Gyomán

a vasút közelében egy egészen jó szerkezetű

GŐZGÉP

szabad kézből eladó. — Ertesítést nyerhetni ugyanott a tulajdonosnál. 52) 1—3

Hirdetvény.

A **békésmegyei takarékpénztár** részéről közhírré tétetik, miszerint folyó évi július 1-ső napjától kezdve betétek, tekintet nélkül az összegre, **6% kamatlábra** fogadtatnak el, és hogy az intézetnél már régebben elhelyezett kisebb kamatlábu betétek ugyanazon naptól kezdve szintén 6%-al fognak kamatoztatni.

Kelt Gyulán az igazgató választmányának 1872-ik évi június 4-én tartott üléséből. 48) 3—3

Erkel Rezső
igazgató.

Hirdetés.

A magas kormány által engedélyezett **I. B.-Gyula-városi takarékpénztár naponkénti forgalmi üzletét** folyó 1872-ik évi július 1-ső napján kezdven meg, ezennel közhírré teszi; miszerint tekarekpénztári betétek után **6%-ot** fizet.

Visszafizetéseket a pénztár állásához képest felmondás nélkül is teljesít. 49) 3—3

Kölcsonöket — a pénzviszonyoknak mindenkori számbavételével — egyességileg meghatározott kamat fizetés mellett ad.

Az igazgatóság.

Ho
tanulók k
hősei, akik
masan fog
a classiku
való félele
Honnan v
kikerült p
sicusok ál
törve, csai
mint péld
hogy az i
iskolázott,
része is
Már pedig
okoskodás
— A reg
szerencsév
sicusok fe
járt, már
lamely na
megfordul
tár van. A
ha öt a né
gyűjtemén
inkább ér
tetből áll
csakugyan
Azt, hogy
tellet, min
forgás ny
ezeken az
hogy a k
vasók köz
hatni. Mit
ez a class
vasás csir
inkább a
a classicus
e azon 9-
a gymnas
Ha My. a
zetének le
mint ame
ket, bizto
mind a re
máshol b
zal a „bo
volna My
mint hogy
kávéház
szuját. N
ráfogást
hatlan fe
szantásna
gedhetlen
ség; ám
egyéniség
ilyenről
lenség. Ig
gyermek
lábát bel
akad oly
nyeit dül
nyira tal
ifjúságot,
őket sem
bortosokl
Aztán m
a tanulá
ködés, k
teljesen
önként v
alkalmas
vagy szí
veket, v
szerzünk
kevés m